

M.p. niedziela 6 maja 1945 r.

Nr.18 (58)

TRZECI MAJ - PROGRAM WALKI Z BEZPRAWIEM ROSJI

Konstytucja 3 Maja to piękny moment pokonania własnych wewnętrznych ułomności, pokonania niewoli, jaką człowiek sam sobie narzuca wtedy, gdy, żyjąc bez wizji zbiorowego dobra, wznieca anarchię - liberum veto. Konstytucja majowa pogodziła wolność obywatela z dobrem społecznym państwa.

Wewnętrznie - polityczne znaczenie Konstytucji 3 Maja, które dobrze znamy, nie wyczerpuje całego jej znaczenia. 3 Maj ma także wielką swoją wymowę w aspekcie zewnętrznym. Powstał nie tylko jako akt walki z wewnętrzną anarchią polityczną: także jako akt walki z wrogiem zewnętrznym. Fakt ten jest dziś godzien przypomnienia.

Reformy majowe były przygotowaniem narodu polskiego do walki z Rosją. Stanowiły one element wielkiego programu polityki zagranicznej Sejmu Czteroletniego: mobilizowały wszystkie siły polskie do walnej rozprawy z Rosją. Stronnictwo patriotyczne zgromadziło na Sejmie Czteroletnim najrozumnniejszych Polaków. Wzruszający oni byli zgodni co do tego, że nie ma innej drogi wyjścia, jak walka na śmierć i życie z Rosją. Przez 100 blisko lat - od Piotra Wielkiego poprzez cały okres saaski - Rosja korzystała z każdej sposobności, by obezwładniać Polakę. Przez 100 lat systematycznie odbierała jej wolność, tłumacząc obłudnie, że wyświadcza Polakom dobrodziejstwo, gdy obejmuje nad nimi protektorat. Przez 100 lat społeczeństwo polskie w osobach swych najwybitniejszych przedstawicieli buntowało się przeciwko temu. Przez 100 lat narastał w Polakach patriotyzm, wypełniony świadomością o konieczności walki z Rosją.

Konstytucja 3 Maja to końcowy etap uodrzwiania w narodzie polskim powszechnego zrozumienia rosyjskiego niebezpieczeństwa. Uchwalając reformy wewnętrznie, naród dawał także wyraz swej aprobaty dla programu koalicji przeciwrosyjskiej, organizowanej przez ostatniego wielkiego przedrozbiorowego polskiego ministra spraw zagranicznych, a zarazem jednego z głównych twórców Konstytucji 3 Maja - Ignacego Potockiego. Uchwalenie Konstytucji oznaczało przyjęcie przez naród hasła walki z Rosją - tej walki, na której czele stanął później Tadeusz Kościuszko, największy w tym czasie polski charakter, największy w tym czasie polski umysł polityczny.

W dobie rozbiorów, gdy trzeba było wybierać: kapitulacja albo wolność - naród musiał uświadomić sobie swoją integralną osobowość polityczną. To właśnie uczynił Sejm Czteroletni, formułując program polityki zagranicznej i program reform wewnętrznych. W sformułowaniu Sejmu Czteroletniego jest dziejowa konstatacja, że imperializm rosyjski przekreśla polską niepodległość, że zatem przy tym założeniu między Polską i Rosją nie może być żadnego kompromisu. Konstytucja 3 Maja stworzyła wyraźną linię podziału pomiędzy Rosją i Polską, pomiędzy dwoma światami dwóch przeciwnych kultur i różnych pojęć politycznych. Była wyraźną linią podziału. I dlatego właśnie, że nią była - była tak niemiłosiernie zwalczana przez Rosję. Nie tylko przez Katarzynę II: także przez wszystkich jej następców.

Ta linia podziału ma także i to znaczenie, że stworzyła w historii naszej jasne rozgraniczenie pojęcia zdrajcy od pojęcia prawego Polaka. Każdy Polak wie, że paktujący z Rosją targowiczanie, przeciwnik Konstytucji - to zdrajca, każdy wie, że "ludzie Trzeciego Maja", że kościuszkowska szlachta i kościuszkowscy chłopcy - to prawdziwi Polacy.

Podobieństwo sytuacji dzisiejszej z sytuacją doby Konstytucji 3 Maja i Kościuszki, samo się narzuca. Pamiętajmy więc o tym, że ludzie, którzy opowiedzieli się na kapitulację targowicką historia nazwała zdrajcami; w ludziach, broniących Konstytucji i niepodległości uznawała duchowe wartości, które z pokolenia w pokolenie potęgowały następnie ciężką pracę narodu; ludziom chwiejnej decyzji i słabego charakteru - naród odmówił prawa decydowania o losach swoich. Odmówił tchórzliwemu i niezdecydowanemu Stanisławowi Poniatowskiemu, nawet 130 lat po śmierci, gdy zwłoki jego wróciły z Petersburga do Polski, królewskiego pogrzebu i hołdu.

Kto w chwili decydującej, w chwili walki o wolność oddziela się od nurtu wspólnych narodowych pragnień i zmagania - przecina łączność swoją z narodem, stawia się sam poza naród.

SAN FRANCISCO BEZ POLSKI

Dnia 25 b.m. otwarto konferencję w San Francisco. Blisko pół setki państw jest tam reprezentowanych - nie ma tylko jednego. Reprezentowane są państwa, które dopiero od paru miesięcy są w stanie wojny z Niemcami - nie ma państwa, które najdłużej ze wszystkich walczy. Współgospodarzem konferencji jest Roaja, która z woli Hitlera, a nie Stalina, jest uczestnikiem obozu Aliantów - nie ma Polski, która z własnej woli, własną decyzją odrzucała niemieckie oferty w długim okresie czasu przed dniem 1 września 1939. Jest Liberia - nie ma Polski.

Dlaczego nie zaproszono Polski? Nie zaproszono dlatego, że Rząd nasz nie zgodził się na to, aby oddać Polskę w sowiecką niewolę, a Stalin domaga się, by Polskę reprezentowało lubelskie grono sowieckich urzędników, którzy bez wahania, oczywiście, wyrażają zgodę na zowietyzację Polski t. zn. na przekreślenie jej niepodległości. Nie zaproszono Polski dlatego, że mocarstwa zachodnie lawirują pomiędzy prawnym uznaniem Rządu Premiera Arciszewskiego a faktycznym uznawaniem rządów Stalina w Polsce. Nie zaproszono Polski dlatego, żeby p. Stalin nie zmarszczył gniewnie brwi. Tak więc wśród 47 flag na trybunie mówców w San Francisco nie ma flagi biało - amarantowej, choć flaga biało - amarantowa trzepotała na - Monte-Cassino.

x

x

x

Powstaje pytanie: jak ocenić naszą sytuację polityczną w związku z nieobecnością na konferencji?

Przede wszystkim należy stwierdzić, że po Jakcie nie można uważać niezaproszenia Polski do San Francisco za jakiś nowy element sytuacji politycznej. Jest to następstwo Jakty, jej dalszy ciąg, nie zaś okoliczność, która ma znaczenie samoistne. Gdy ogłoszono protokoły krymskie, zawierające zapowiedź odbycia konferencji w San Francisco, odrazu wiedzieliśmy, że Rząd Premiera Arciszewskiego nie będzie tam reprezentowany. Stosunek do legalnego Rządu Polskiego, ujawniony w uchwałach Jakty, wyłączał bowiem taką możliwość. Natomiast, sądząc z litery i ducha tych uchwał, można było obawiać się czegoś innego. Skoro uchwały pomijały ostatecznym milczeniem istnienie Rządu Polskiego w Londynie, a wspominały o istnieniu "rządu lubelskiego", to stało przed nami widmo możliwości, że Lublin w takim czy innym pseudodemokratycznym garniturku zostanie do San Francisco dopuszczony i że sfałszuje to do reszty obraz praw Polaki. To było do dziś jednak nie stało się rzeczywistością. Dlatego w chwili, gdy piszemy te słowa, sytuację naszą określić należy jako nie gorszą od tej, która istniała w dniu, gdy zostaliśmy uderzeni w

głową obuchem cynicznych tekstów krymskich.

Sytuacja nie jest gorsza. W pewnym zaś sensie i w ramach dziś istniejących przesłanek możnaby nawet ewentualnie powiedzieć, że usposabia do nieco pogodniejszego patrzenia na rzeczy. Amerykanie i Anglicy nie zgodzili się na "rozszerzenie" komitetu lubelskiego i uznanie go w charakterze "rządu polskiego". Mołotow, przewodniczący "rządoworozej" komisji moskiewskiej, nie zdołał zperswadować swego dezyderatu, aby komitet lubelski, powiększony o dalszych kilka pionków sowieckich, zamianować "rządem". Tak więc do dziś nie wyszło z długiej "sojuszników" rozmowy. Czy wyjdzie jutro, nie wiadomo. Ale jedno jest pewne, a mianowicie to, że nie tak łatwo można wykreślić Polskę z europejskiej rzeczywistości politycznej. Prawda, że sytuacja nasza jest dalej bardzo poważna, ale również jest faktem, że jednak pojawiły się w atmosferze międzynarodowej pewne jakby pomyślniej wyglądające elementy, których nie było bezpośrednio po Jakcie. Głębką wymowę ma fakt, że po konferencji krymskiej, która rzekomo "zakatwiła" sprawę polską, fermentuje ona na terenie międzynarodowym znacznie silniej, niż przedtem, gdy nie była jeszcze "zakatwiona".

Dlaczego tak się dzieje? Czy rzeczywiście przyczyną "trudności rozmów moskiewskich", a dziś - dalszych trudności zakulisowych rozmów w San Francisco - są poprostu jakieś - w zwykłym tego słowa znaczeniu - "momenty personalne"? Nie, tak nie jest. "Trudności personalne" są tylko wtórnym objawem a inną jest przyczyną nieutworzenia dotąd "polskiego rządu jedności narodowej". Istotą rzeczy jest tu polityczny ciężar gatunkowy sprawy polskiej. Świat może być wprawdzie niewypłacalnym wobec Polski dłużnikiem moralnym, ale ze względu na własny swój interes nie może zbyt łatwo wykreślić Państwa Polskiego z Europy. Nie może zbyt łatwo zrezygnować z istnienia w Europie Środkowo - Wschodniej państwa, które nieraz pokazało, jak ważnym jest elementem w całości struktury politycznej Europy. Nie tak łatwo to uczynić państwom, które same stanowią integralną część świata kultury zachodniej. Choćby nawet na to się w zasadzie decydowały pod naciskiem własnego oportunistu i cudzej siły fizycznej. To nie idzie więc tak prędko, to nie jest takie proste, jak się wydaje naszym kapitulantom, których "rozum" polityczny polega na tym, że choć jak najszybciej sami wszystko oddać, byleby nie ryzykować walki, i w ten sposób odcinają się od wszelkich

szanse zwycięstwa. A przecież nie ma żadnej pewności, że uchwały Jajty zostaną wykonane w taki sposób, jak tego życzy sobie Stalin.

x

x

Czy możemy jednak dalej walczyć? Pyta ten i ów. Tak jest: możemy. Czy mamy jeszcze w tej walce pole manewrowe i atuty polityczne, którymi grać możemy? Tak jest: mamy pewne atuty. Więc powinniśmy walczyć. Twardo i stale musimy mówić "nie" wszystkim wrogom wolności Polski. I nie tylko mówić, ale i rozumieć, że nie jest to rzecz wyłącznie negatywna, lecz pierwszy i najważniejszy element naszego programu pozytywnego. Ta negacja jest twórcza. Ci, którzy nas chcą sprzedać, chcą dokonać transakcji w ten sposób, aby jednak ją ubrać w szaty pseudoprawne, gdyż bez zachowania tych pozorów trudno jest im oszukać własną opinię publiczną i opinię świata. I właśnie dlatego, że oni tego chcą, musimy wyłożyć wszelki, nawet najdrobniejszy, pozor polskiej zgody na likwidację niepodległości Polski.

Tylko Prezydent Rzeczypospolitej, działający na podstawie obowiązującej Konstytucji i broniący niepodległości, może mianować rząd polski. Tylko legalny i broniący niepodległości rząd polski może być wykładnikiem spraw polskich na forum międzynarodowym. I tylko legalnego Naczelnego Wodza, prowadzącego po drodze do niepodległości - słucha wojska polskie. Wszystkie inne "władze polskie" są służbami obcej i wrogiej nam racji stanu, to też nigdy fałszywych ich "rozkazów" słuchać nie będziemy. Wrócimy do Polski z bronią w ręku pod polskim kierownictwem politycznym. Ale nigdy nie wrócimy na teren okupacji sowiecko - lubelskiej, jako bezwolni i bezbroni repatrianci. Choćby nie wiem jak nawoływali nas sterroryzowani przez N.K.W.D. Polacy, choćby najzręczniejsi "zaprasza" nas odkomenderowani do symulowania patriotyzmu polskiego agenci Kominternu. Choćby dalej brzmiał z kraju hejnał z zagrabionej wieży mariackiej, przed którym winno się obronić każde świadome polskie serce.

Musimy dalej trwać na stanowisku zdecydowanie negatywnym wobec wszelkich koncepcyj "pożsuwerenności" i rozumieć, że lepiej aby Polska nie była reprezentowana w San Francisco, niż żeby zrezygnowała z walki o prawdziwą niepodległość. Możemy też być zupełnie przekonani, że gdyby nasz Rząd był okazem najmniejszego choćby wahanie w obronie niepodległości Polski, to "bez trudności", które obecnie widzimy, byłby już dziś zainstalowany w okupowanej Warszawie t.zw. "polski rząd" t.zw. "jedności narodowej". A jak długo Polska bezkompromisowo walczy o swoje podstawowe prawa, jak długo wykazuje wolę pozostania samodzielnym czynnikiem w Europie, tak długo ma szanse pobudzenia potencjalnych sił propolskich w świecie i szanse zwycięstwa. Nasze "nie" jest twórcze.

Nie dajmy się oszukać mądrym wrogom i naiwnym przyjacielom, którzy twierdzą, że taki "upór" do niczego nie prowadzi. Prowadzi. I doprowadzi do zwycięstwa Polski, o ile Europie danym będzie uratować się z topieli rosyjskiego totalizmu.

x

x

Pismo "Daily Mail" zamieściło przed kilkoma dniami korespondencję z Paryża. Czytamy w niej: "Generał de Gaulle przejdzie do historii Francji, jako człowiek, który zawsze mówił "nie". Powiedział "nie" Petainowi w 1940 roku, powiedział wielokrotnie "nie" Churchillowi. Powiedział "nie" prezydentowi Rooseveltowi w Casablance. Powiedział "nie" w sprawie Darlana i Giraud. Powiedział "nie" w Moskwie, gdy Stalin wywierał na niego presję, żądając uznania komitetu lubelskiego. Powiedział ponownie "nie" Rooseveltowi, gdy prezydent zaprosił go do Algieru celem omówienia rezultatu konferencji w Jałcie. Powiedział "nie" "wielkiej trójce" w sprawach, związanych z zaproszeniem Francji na konferencję w S. Francisco. I obecnie podtrzymuje swoje "nie" w sprawie propozycji zawarcia traktatu anglo-francuskiego przed osiągnięciem zgody w sprawie Kenu. Niektórzy ministrowie de Gaulle'a i wielu działaczy ruchu oporu uważa, że jest on uparcie dogmatyczny i nieustępliwy w wielu sprawach. Ale najbliższa przyszłość może wykazać, tak jak najbliższa przeszłość wykazała, że ma on rację" - kończy "Daily Mail".

Gdyby gen. de Gaulle nie mówił "nie", lecz na rozkazy t.zw. "wielkiej trójki" odpowiadał "tak jest", pozycja Francji w San Francisco byłaby dziś niewątpliwie lepsza: Francja byłaby nie jednym z kilkudziesięciu państw zaproszonych, lecz jednym z paru - zapraszających. Ale przeważność Francji byłaby gorza. A gen. de Gaulle, jak każdy mąż stanu, myśli przede wszystkim o przyszłości.

Nie ma, oczywiście, podobieństwa w ogólnej sytuacji politycznej Polski i Francji, ale mimo to twórcze "nie" de Gaulle'a jest i dla nas cenną nauką.

x

x

Niezaproszenie Rządu Polskiego ze względu na Stalina nic nie da Aliantom. Motyw niedopuszczenia do odrębnego pokoju sowiecko - niemieckiego zwierzał, sojusznicy stoją u bram Berlina, wojna wchodzi w fazę końcową, rola militarna Rosji w stosunku do wspólnego wroga niemieckiego maleje z dnia na dzień. I bez względu na to, czy Stalin będzie groźnie brwi marszczył, czy chytrze się do Zachodu uśmiechał - w każdym razie pójdzie konsekwentnie drogą realizowania swoich i tylko swoich odrębnych celów. Nikt żadnymi ustępstwami i żadnym

czenia wszelkich elementów narodowo niezależnych, a nawet takich, które mogłyby stanowić potencjalne niebezpieczeństwo na przyszłość. Ustanowione "sądy ludowe" nie mają nic wspólnego z normalnym wymiarem sprawiedliwości; są prosto narzędziem politycznym dla eksterminacji opornych. Celem uzyskania tytułu do radykalniejszej oświatki, urządzi się w razie potrzeby manifestacje "ludowe" lub rozruchy. W Rumunii w ten sposób komuniści obalili rząd Radescu i stworzyli swój własny - Grozei.

Tam, gdzie taktyczne względy wymagają tworzenia tymczasowych rządów "jedności narodowej" jak np. w Rumunii, Bułgarii, na Węgrzech, w Czechosłowacji przedstawiciele partii komunistycznej wstępują najpierw do gabinetu, w którym stanowią mniejszość, w celu rozbicia go w odpowiednim czasie. Następnie "powstaje" nowy rząd, w którym komuniści mają już przewagę, wreszcie: rząd całkowicie komunistyczny. Klasycznym przykładem takiego skandowania walki o władzę stanowią w Rumunii: rząd gen. Sanatescu - 2 komunistów, rząd gen. Radescu - 6 komunistów, rząd Grozei - całość władzy w rękach komunistów.

Organizacje komunistyczne - kierowane zawsze we wszystkich krajach przez specjalnie przeszkolonych w Moskwie agentów i "techników" - wywołują w sposób bardzo umiejętny ostre walki przeciw-rządowe we wszystkich tych krajach, nie cofając się przed krwawymi rozruchami. Uzbrojone bandy komunistyczne atakują budynki państwowe i administracji komunalnej, w celu zainstalowania tam siłą swych ludzi na stanowiskach oficjalnych. W razie potrzeby wojska sowieckie dają pomoc, np. w Rumunii, Polsce, Bułgarii, na Słowacji i Rusi Przekarpackiej. Gdy chce się jakiś rząd obalić lub skompromitować rozpoczyna się przeciwko niemu ostra kampania zarzutów współpracy z faszyzmem i z Niemcami. Prasa sowiecka i radio moskiewskie kierują niejako całą tą akcją. Ataki

w stosunku do rządu polskiego mogą służyć jako klasyczny przykład. Takimi samymi metodami utraciło się wpływy prawowitych władz Jugosłowiańskich, rumuńskich i t.p.

Zdobywając dla siebie stanowiska w rządzie, komuniści z reguły biorą najważniejsze teki: ministerstwo spraw wewnętrznych, spraw wojskowych, propagandy i oświaty. Sprawy zagraniczne tracą na znaczeniu, gdyż wszystkie kraje podbite muszą prowadzić tę politykę zagraniczną jaką Rosja każe. Pod tym względem minister spraw zagranicznych Czechosłowacji - Masaryk, jest najklasyczniejszym typem pachołka Moskwy. Warunkiem jego utrzymania się na stanowisku jest wyrzeczenie się dotychczas głoszonych poglądów o współpracy z Zachodem, a przestawienie się całkowicie na orientację Moskwy. Z jej to rozkazu jest on

dziś taranem, uderzającym w polski rząd, z którym sam przez tyle lat w Londynie blisko współpracował. Ale państwa pobite nie mogą mieć żadnej własnej polityki zagranicznej. Na konferencji w San Francisco odgrywają one rolę pudła rezonansowego moskiewskiej gry.

Przy zdobywaniu władzy komuniści nie krępują się w używaniu elementów, stojących moralnie najniżej, włącznie z notorycznymi niemieckimi agentami. W Polsce, Bułgarii, Rumunii, znane są liczne wypadki zatrudniania przez władze sowieckie notorycznych szpiegów i agentów - prowokatorów niemieckich. Komuniści, pilnujący we własnej partii surowej dyscypliny, kierowanej z centrali moskiewskiej, dobierają dla realizacji swoich celów, z poza partii ludzi często najniekoczerniejszych - słabe i nędzne charakterem, dające się dowolnie używać za rządziem.

Dyktatura komunistycznej monopartii objawia się w całkowitym opanowaniu środków wpływu na opinię publiczną, jak radio, prasa. Także wszelkie zebrania są zmonopolizowane przez partię komunistyczną. Działalność polityczna organizacji, uważających się za niezależne od Moskwy jest niedopuszczalna. Poza partią komunistyczną toleruje się jedynie takie organizacje, które idą równolegle z działalnością partii komunistycznej i zmierzają do określonego przez nią celu. Jedynie na takich warunkach utrzymują się jakieś pozory znaczenia ludzi czy organizacji poza partią komunistyczną. Typowym przykładem jest Benesz, który w Moskwie zażyrował politykę Moskwy - dając tylko fasadę do sowieckiej treści.

Partia komunistyczna rozporządza "obywatelską milicją" lub "gwardią ludową". Oddziały ich tworzą gęstą sieć rozrzuconą po całym kraju. Natomiast inne organizacje zbrojne, niepewne czy wręcz wrogo nastawione, są rozbrajane, np. w Polsce - Armia Krajowa, w Rumunii - wojsko i dawna policja, w Jugosławii - wojsko wierne królowi.

2) Wprowadzanie sowieckich wzorów.

W miarę opanowywania władzy przez partię komunistyczną wprowadza się komunistyczne instytucje do struktury życia politycznego i społecznego. W pierwszym rzędzie zaprowadza się system t. zw. rad powiatowych i wojewódzkich - odpowiednik rosyjskich Sowietów. Rady te służą jako instrument administracji politycznej i rozporządzają ogromnymi wpływami. Ich skład ustalany jest przez centralne urzędy komunistyczne, a dobór ludzi jest starannie wyselekcjonowany. Tego rodzaju ustrój rad działa dzisiaj w Polsce, na Węgrzech, w Słowacji i Jugosławii.

